

Передплата

за «РУСЛАНА» вносять:
- в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» при ул. Осоловських ч. II. (партер) (Фронт від ул. Тихої). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані є вільні від порта. — Оголошенє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Міністер-президент бар. Бінерт про сучасне положенє.

В бюджетовій комісії, як ми вже звіщали, промовляв минушого вторника міністер президент бар. Бінерт і в сій промові заповів, що внесе в найблизшим часі предлоги язикового закона і про поділ округів. Сім способом дав бар. Бінерт рішучу заяву і означив близкий речинець для свого приреченя, а тим самим згадані предлоги, котрі доси вважали ся якоюсь мрією, стануть дійсностю і будуть мати велику досяглисть для внут. і зовн. політичного розвитку держави. Можна сподівати ся, що правительство виконає переогодом своє давнїше приреченє, що внесе опісля і для інших країв предлоги в ціли управильненя язико-національного питаня.

Внесенем згаданих предлог в держ. раді зробить правительство почин до полагоди язико-національного спору в Чехах і віддасть рішенє сеї справи держ. раді. Вже за міністерства д-ра Кербера робило правительство подібні намаганя, одначе начерки д-ра Кербера не дістали ся навіть до комісії. Парляментарне міністерство бар. Бека признавало конечність рішеня сего питаня і заповідало виготовленє язикових предлог, одначе доверва урядничому міністерству бар.

Бінерта було суджено се приреченє виконати (предлоги мають бути внесені в слідуочу середу, а найпізнійше в суботу). Завтра має відбутися міністерска рада, на котрій наконецно язикові предлоги будуть одобрені і виготовлені до внесеня в держ. раді.

З того можна вносити, що хоч міністри-земляки др. Шрайбер — німецький і др. Жачек — чеський, мають деякі ще сумніви що до сих предлог, одначе не відказують сим предлогам таких прикмет, задля яких они надавали ся яко основи до поважної над ними наради. Анї німецький, анї чеський міністер-земляк не бачать в тих предлогах привиду до боротьби, хоч з того не можна ще вносити, щоби они довели до порозумівя. Всеж таки є они першим до того почином. Поки ще не оповіщено сих предлог, поки они ще остають урядовою тайною, годі про них висловити який небудь погляд і тому не можна покладати на них рожевих надій, бо мого так вистати ся, що з хвилею їх оповіщеня дадуть они почин до нової боротьби між Німцями і Чехами.

Заповідаючи внесенє язикових предлог в держ. раді, виголосив бар. Бінерт в бюджет. комісії промову про сучасне положенє внутрішньо-політичне і висловив в сій промові зовсім щиро і ясно положенє свого міністерства а також положенє парламенту. Згадав він про вложену

на него Короною задачу утвореня коаліційного кабінету, а при тім виказав, длячого доси не найдено певної підстави до здійсненя сеї задачі. Бар. Бінерт вказав на се, що німецько-чеський спір, який розогнив ся на цілій лінії, а коаліція, се зовсім суперечні розуміня, а перший крок, який він хоче вчинити для здійсненя сеї задачі, впроваджує єго заряд на поле сего спору, де обидва табори ведуть завзяту боротьбу. Міністер-президент дуже добре се розуміє, що з хвилею внесеня язикових предлог не устане боротьба, бо бачить, як заострили ся відносини і як боротьба стала властивою ціллю. Одначе бар. Бінерт висловив надію, що спірні сторони будуть приневолені внесеними предлогами язиковими, на хвилю бодай здержати боротьбу і застановити ся над тим, чи не можна би наново уложити условя боротьби або їх злагодити.

Коли бар. Бінерт гонорив про певну підставу до здійсненя порученої задачі, то не забув на думці свільної роботи сторонництв в міністерстві і ухваленя язикового закона, бо се була би ціль занадто далеко витичена. Але імовірно бажав він вказати на иншу болячку, котру треба би загоїти — іменно чеський сойм. Чи поведе ся бар. Бінертові довести до загоня сеї болячки, де нагромадило ся стілько нездорових соків, годі тепер рішити. Бар. Бек утворив коаліційне міністерство а відтак зложив коаліцію сто-

Матеріяли до історії буковинської Руси.

V.

Важнійші праці Із. Воробкевича в роках 1876-1897.

(Дальше).

Ч. 17.

1886, 6. січня. З листу о. П. Бажаньского до Із. Воробкевича.

Тим, щосьте вже написали: Петра Конашевича, Демон-горівка і Осліплєне Васильна, о чім перший раз чую, дуже ся радую і наперед Вам за тії труди і твори дякую.

Що до сих творів — а я їх ще не чув — запримечаю, що історичні драми дуже тяжко і невдячно на нашій сцені відбивають ся. Думаю, шкода труда; наша публіка до тяжших творів не сотворена, не уміє їх ні повяти, ні ними ся нереняти, а ще меньше оцінити. Тому я дуже на них цікав, радбим почути. Приймають ся і тяжші твори, але не історичні, но, приміром, такі, як Ваш взорцевий «Гнат Приблуда», над котрим я ся уношу, а єго меланхолійні мелодії цілую.

Що до докорів львівських докторів та до даня собі слова більше не писати, то я Вам,

любезний Ізидор, се за добре прийати не можу і не прийму. Найперше, котрий автор з наших віднів самі лаври? Огоновского бідака а честного чоловіка в рецензії змаасировали за «Федька Острожского», Ільницького за єго «Настасю», мені — хоть то ніби осторожнійше, а таки допекли за «Олесю», Вас за «Мандатора», на котрого представленю бувем і совістно скажу, що не простять Бог рецензентова мандатора. В своїм часі дістав також і Вахнянин за свого «Купала». Тай і Матюкови припало гдєщо за єго «Капраля». Ну? і хтож лишив ся чистий? Ніхто!

Рецензенти, що не підписують свого імени — хто они? Тумани газетярські — то малярі, що пишуть чоботи, а о малярстві хотять швадроновати. На них маємо дивити ся? Або ми для тих діла пишемо? Доктори? то найжеж они хоть раз, хоть одну свою штуку раз на світ покажуть! А показали-ж? Ні! і вірми, друже, до смерти не покажуть. Думаєш, що я ся зразив? Ні! я пишу, і богато пишу, не їм, а комусь буде. «Олеся» моя тепер повновно перестроєна, перероблена, але не задля дурної їх критики, но тому, бом сам на щось це лішого прийшов. А кромі того є у мене багато діл для сцени, знають они о тім, просять «дай!» — та бо недам тепер! Знайшли добродушного Ізидора, водять ним, пошторкують ся, збирають публіку і гроші за то, — а най кончи богато нових творів мають? Німецькі переводи та польські Bagatella!

Ч. 18.

1886, 16. марта. Лист Івана Франка.

Високоповажний Отче Добродію! В імени редакції «Зорі» засилаю Вам щиросердечну подяку за ласкаву память о нашій часописи і за присилку двох так гарних Ваших утворів, котрі ми, як скоро тільки буде місце, в «Зорі» напечатаємо. Щиро бажали-б ми зробити «Зорю» тим, чим она по сумним нашим обставинам, яко одинока літературно-наукова часопись руска бути повинна. Та жаль, що дуже скромний обєм єї не позволяє зробити се в повній і дати в ній вираз стремленям і інтересам не тільки наших центрів літературного й духового житя, але і всіх закутин та окраїн. Однако, що змога наша, стараємось робити.

Сказати правду, славна наша Буковина, хоч виплекала гарну і своєобразну групу писателів і поетів, котрої Ви, Високоповажний Отче Добродію, есте чільною окрасою — в дотеперішній «Зорі» майже нічим не була репрезентована, і для того подвійно нам пожадає Ваше щире слово. Радо відчиняючи Вашим творам двері нашої вбогої хати, позволю собі ще замітити, що дуже-б нам бажалось, почути з Буковини артистичний відгомін житя сучасної інтелігенції і єї духових та громадських змагань. Чи то оповіданє, чи поема на тлі сучасного житя буковинського, на тлі живих фактів — огсе зробило би буковинський

ронництва, однак се дорога, як недавня минувшина показує, не довела до цілі, отже можна сумнівати ся, чи бар. Бінерт зможе такою дорогою досягнути здійсненя порученої йому Короною задачі.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Парляментарне положення представляє Die Zeit ось як: В суботу займе ся рада міністрів правительственною предлоγοю в справі уживання язиків в Чехах. Оба міністри-земляки Шрайнер і Жачек порозуміють ся з народними стороництвами. Правительство бажає внести сю предлогу в палаті 3. лютого, колиб однак котрийсь з міністрів земляків вимагав того, то речинець буде перенесений на 5. лютого.

В парламентарних кругах надіють ся, що положення вияснить ся в найкоротшім часі і або вибухне пересилення, або парламент поверне до правильної роботи. Німецькі круги озирають спокійно язикової предлоги. Зміст її може правдоподібно спричинити опозицію Німці, але про відкиненя предлоги нема мови. Вчора кружили в парламенті вісти о недалеких змінах в кабінеті; ті вісти не мають глибокої основи, лиш характеризують трудне положення.

В залізничій комісії заявив управитель міністерства залізниць Форстер на питаня п. Куранди, що приготовленя до будови залізниць в Дальмації ведуть ся далше без проволочки з великою пильністю. В загальній розправі над удержаням залізниць заявив п. Еленбоген, що є прихильником акції удержавленя, котре повинно бути можливо скоро переведене; сїя акція не належить лучити з ніякими іншими політичними ані народними справами. Рівночасно повинна вступити реорганізація залізничого руху, в справі котрої радить бесідник скликати анкету з участію парламентарних послів. Треба вірвати з бюрократичною системою. Бесідник не лякає ся підвишеня тариф, бо коли німецькі залізниці можуть розвинути ся мимо значно виспих тариф, то також і в Австрії не було би з сего пікоди.

В дальших нарадах залізничої комісії в нашій газеті, і навіть в цілій Русі дуже цінним і голосним.

З глибоким поважанем клаяюсь Вам
Іван Франко

Ч. 19.

1886. 25. грудня. Осип Мончаловский запросив Із. В-а до участі в „Бесѣдѣ“, що виходила при Страхопуді. Є брулон відповіді В-а на се запрошеня (з 1887, 7. січня), з котрого видно, що В-ич обіцяв Мончаловському свого „Царя Івана Грозного“ (пісню, IV.), а мотиви, чому він вдав ся аж до „Бесѣди“, подані і тут: „Обскурна і немилосердна критика не зломилла вправді моєї охоти до праці, але наповнила мене відразою, так що я тепер мало коли хапаю за перо, а як і щось напишу, то зараз нищу. Музика була для мене вдячнійша і звуками вповідаю я тепер своє горе“. Мончаловский очевидно дуже радо прийняв готовість добродушного Воробкевича, помагати „Бесѣдѣ“. Почав друкувати „Царя Івана Грозного“, та не докінчивши навіть одної пісні відослав у цвітні 1887. Воробкевичеву рукопись, бо бояв ся, аби йому через ту поему не заборонили „Бесѣди“ в Росії, де — як писав — мав звиш 50 переддлатчиків.

(Дальше буде).

місії заявив п. Колішер, що акції удержавленя залізниць не можна вже залишити і закинув правительству і міністерству залізниць, що доси ще не перевело реорганізації руху на державних залізницях. Зазначив, що лише рациональною децентралізацією і адміністрацією можна створити належиті відносини в залізничім руху. Висліди змаганя державної адміністрації на північно-західній залізниці є досить добрі, в товаристві державних залізниць они ще ліпші. Відтак заявив п. Колішер, що тарифа не є ненарушима, не можна однак її так підвищувати, щоби продукція була тим пошкодована і унеможливлена. Коло польске мусить помагати ся, щоби рівночасно зі здійсненям акції удержавленя залізниць переведено також санкціонований закон про водні дороги і розпочато будову каналу Відень-Краків і то від Відня і від Кракова.

По промовах пп. Наймана, Вайденгофа і Баталії перервано наради.

Послуханя Юста у цїсара не принесло зміни в положеню. Раду міністрів у Кошута відкликано. Сензацію викликає факт, що засіданя військової комісії назначене на 30. с. м. відрочено на необмежений час.

Заграниця.

Напруженя між Болгарією а Туреччиною ще не устало, але вісти з Царгорода і Софії вже далеко с окійнійш. Правительственні і війскові круги, а також турецька преса заявляють рішучо, що Туреччина не має зовсім заміру вести війну з Болгарією, або обсаджувати пограничні болгарські села. Мобілізація в Болгарії має хіба на цілі, вплинути в сей спосіб на хід взаїмних переговорів. Вість часописи Budapesti Hirlap, що болгарська мобілізація викликала велике враженя в Царгороді, та що Туреччина задля того відкине порозуміня з Австро-Угорщиною, неімовірна хочби для своєї нелогічності. Болгарске правительство на домаганя європейских держав вислало до них ноту з усправедливеням свого поступку, однак її зміст поки що незвісний. Дуже можливо, що одним із умовій болгарско-турецької угоди буде урегульованя границь.

Проти турецько-австро-угорської угоди в справі Босни і Герцоговани є досить сильна опозиція між турецькими послами. Так пише сербско-чорногорський орган La Turquie, однак супроти сего, що правительство має велику більшість за собою, не підлягає сумнівови, що протокол буде прийнятій. Також донесеня часописи Times, що великий везир робив представленя а-басадорови маргр. Палавічичньому в справі конечности концесій для Сербії і Чорногори, є зовсім безосновне.

Вельми цікаві є донесеня про становище Альбанців супроти Австро-Угорщини. Як доносить, панує серед них велике розяреня на нашу монархію, а підюджувати мають їх до сего Сербі. Тимчасом є фактом, що власне Альбанці є непримирними ворогами Сербії. Щож дотичить їх відносин до Австро-Угорщини, то має ся річ зовсім противно, як показує ся з розмови редакції Reichspost з одним альбанським єввященником. Він заявив, що цілю Альбанців є відорвати ся від Туреччини і одержати автономію. Що до сего, то они покладають надію на Австро-Угорщину, яка є федерациєю народів, в якій могли бы жити і Альбанці без затрати своєї народности, чого доказом якраз Босна і Герцоговина.

Псевдопатриотична зарозумілість Сербії не устає. Орган сербских поступовців „Правда“ подає допись з Босни (очиви-

дно сфабриковану у себе), в якій подане візваня до князя Юрія, щоби прибув з армією „освободжувати“ Босну і Герцоговину. А сербський посол в Царгороді др. Ненадович заявив редакції часоп. Tachydromos, що Сербія лише на разі прийме вузкий пояс землі, який получить Сербію з Чорногорою аж по море, але не зрікає ся автономії Босни і не прийме економічних відшкодованя! З тої то причини Temps виляв троха холодної води на горячі голови сербских „патриотів“ і се мало викликати в Білгороді велике враженя.

Сербський міністер війни Живкович має домагати ся від скупштини нового кредиту на мобілізацію в сумі 3 міль денарів. До грудня 1908. сума, якої жадало міністерство війни від скупштини, виносила 33,500,000 денарів.

Гнат Михайлович.

Відродженя литовского народу.

II. часть.

Литовско-польскі церковні відносини.

(Конець).

Але не лишень у Вильні, але на цілій Литві ведеть ся боротьба о литовську мову в костелах. В „Gołosa Wileńskim“ ч. 187 якийсь д. Фліс доказує, що усі костели ставили Поляки, отже Литовці не можуть мати до них претенсій і коли хочуть, повинні ставити осібні костели, як Маріяніти. Слушно одвічає д. Яксибас в „Draugija“ ч. 21., що д. Фліс забуває, чиї руки збирали фонди та будували сї церкви, як не литовські. А тепер Поляки не хочуть їм дозволити у них молитись. А вкінці історія виказує лож сего факту, бо фундавали їх литовські бояри, які почували свою окремішність від Поляків, пр. катедра виленьська стоїть на фундаментах давньої поганьської єввятині Перкумаса а під головним її престолом ще тепер можна бачити вигаслий огонь „Znicz“. Польскі виленьскі єввяндзи видають „Przyjaciel Ludu“, в якого ч. 57 винайшли нечуваний грїх для тих, що не учать ся читати і писати по польски. — О сїм вибачуть ся по сповідях особливо жінок, чи не занедбали тих лекцій хоч на кілька днів? (диви „Litwa“ ч. 4. ст. 56). На церковних зборах брацтва відбирають польскі єввяндзи литовским членам голос, коли ті хочуть промовити по литовски (Ковно, бр. св. Йосифа) а кс. Шилкевич з Вильна пише аж до варшавської „Roli“ відозву, щоби приїжджали польскі селяни „aby korzystali z danej okoliczności, zakupili ziemię, tem bardziej, iż ta ziemia jest pod samem Wilnem, w czysto polskiej (?) i katolickiej okolicy“. І кінчить сю відозву: „Wywajcie nam zdrowi a chyżo przybywajcie!“ Має рацію рецензент „Litwy“ (місячника писаного в польській мові для тих Литовців, які уже по литовски не уміють), коли дає такий коментар: „Wzywa pod Wilno kolonistów polaków, wtedy gdy w tej samej gubernii wileńskiej ludzi bezziemnych i małoziemnych są nie tylko setki, ale tysiące — tak może wzywać tylko zacieklej poloman hakatysta, nie mający ani sumienia, ani wstydu. I to jeszcze ksiądz!“ Дійсно жаль стискає серце, що сей наїд, який будь що будь записав ся деякими позитивними чертами в історії людства, не може нилічити своїх історичних блудів і хоч сам вже сто літ в неволі, не вирік ся старшованя над „братніми“ народами українским і литовским.

Але з признаням мусимо піднести, що є, хоч на жаль, відскремлені ще го-

лоси польських патріотів, які кличуть розюшеній шовіністичній товпі могуче: «сті!» І такі типи як достойного Адміністратора о. Михалькевича, о Маєвського і інших розважних Поляків записують ся колись золотими буквами в історії повстання польського і литовського народу.

А ми Українці можемо переслати Литовцям наш щирий привіт і співчуття.

Яко брата витягаємо до Вас нашу руку — Литовці, які свої Вітчизні і мови не соромите ся — а особливо до Вас, яких так покривджено, що рідну мову відібрано, але вольного духа литовського не забито. До Тебе народ литовський — що будиш ся ідеалами молоді Литви, кличемо словами заповіту нашого Кобзаря Шевченка:

„Боріте ся — поборете,
Вам Бог помагає,
За Вас сила, за Вас воля
І правда святая!

* * *

Хто хотів б поінформуватись дещо ближше за Литовців, може прочитати знаменитий твір д. Роме'а «Litwa» і місячник «Litwa» Wilno, ul. Dworcowa Nr. 4. річно 2 рублі. За границею 3 р.

Просимо відповісти передплату.

НОВИНКИ

— **Календар.** В с у б о т у: руско-кат.: Пр. Антонія Вел.; римо-кат.: Мартиня. — В н е д і л ю: руско-кат.: Атаназія.; римо-кат.: Петра Поляска.

— **Редактори „Діла“** не можуть очевидно спати через п. Барвіньського, бо при кожній нагоді він їм приходить на ум і тривожить їх неспокійну совість. Навіть з нагоди згадки про пок. Б. А. Дідицького зіхали на Барвіньського і запитують „чому „Руслан“ всі наші здобутки 1890-их років приписує заслугам політики п. Барвіньського тай ще злить ся на нас, коли ми кажемо, що не „новоєрска політика“, тільки зріст національної свідомості і сили нашого народу заставили правительство (а так само заставляти муть на будуче!) робити нам уступки на національним поля?“ Отже на се запитане відповідаємо словами пок. Володимира Антоновича про сю новоєрску політику. П. Ол. Барвіньський писав В. Антоновичови, як висловлюють ся опозиціоністи про придбання національно культурні 1891—1901 рр., що нібито все они то досягнули своєю опозицією а не „новоєрска політика“. На се відповів проф. Антонович: „Та думка, що опозиціоністи начеб то виборили те, що в останніх часах зроблено, се така дурниця, на котру ніхто поважнійший у нас уваги не зверне. (Гл. лист В. Антоновича до Ол. Барвіньського з Катані 1/14 січня 1901, „Руслан“ ч. 1. 1909 р. стор. 4.) А вжеж п. редактори „Діла“, котрі, як знов вищий визначний письменник наш висловив ся, від себе починають історію України-Руси, вибачать, що пок. Антонович троха більше мав знання і досвіду тай розуміння наших справ, як они — ліліпуди супроти него. Колиж се має бути правда, що они говорять, то чомуж доси не здобули рускі послы, хоч їх є втрое більше, як за часів Барвіньського, бодай одної катедри університетської, а сила руского народу приневолена вдоволяти ся лише шумними внесеннями про самостійний український університет?!

— **Програма торжественної вистави,** котра відбуде ся з нагоди 40-літнього ювілею товариства «Просьвіти» і першого просьвітно-економічного зїзду дня 1. лютого с. р. в міській

театрі у Львові: 1) М. Лисенко: «Бють пороги» — кантата на мішані хори, соля тенорові і басові в супроводі оркестри 15. н. п., відспіває «Львівський Боян». 2) «Серед Бурі», драма в 5 діях зі співами Бориса Грінченка, відіграє дружина руского народного театру (скріплена в гуртових сценах аматорськими силами). 3) «Апостола „Просьвіти“, живий образ унаглядняючий 40-літню діяльність товариства. — В антрактах відіграє оркестра міського театру між иншими 1) Nicolai: Увертура з опери «Веселі куми з Відзоду». 2) Vieuxtemps: Reveria. 3) Чайковський: Санс-пароль. 4) Chopin: Praeludium. 5) Grieg: Смерть Ази. Стрій сьвяточний. Зверхну одіж просить ся безусловно віддавати до гардероб. При виконанні поодиноких точок двері будуть зачинені. Початок точно о год. 7. вечером.

— **Випродані білети** На понеділкуове представлене в міській театрі випродано вже всі білети вступу. Для провінціональних гостей зарезеровано на замовлене 200 місць в партері, решту викупив Львів і околиця.

— **Академічне віче** відбуде ся в найближшу неділю в салі львівського «Сокла». На дневнім порядку університетска справа.

— **Нові гроші.** Небавком появлять ся в Австрії і на Угорщині срібні двокоронівки, які від 1-коронових грошей будуть ріжнитися лише вагою, величиною і числом. Нові 2-коронівки мають заступити дотеперішні реньські. 2-коронівки поволи будуть випирати реньські в той спосіб, що державні каси будуть приймати реньські, але не будуть їх вже видавати. Давні реньські перероблює ся на 1- і 5-коронівки. В пивницях австро-угорського банку є, крім реньських в обігу, ще 280 мільонів шпук реньських з того 150 міл. буде перероблених на корони в найближшій часі, а решта пізнійше. Нові 2-коронівки є тротки лекші від реньських, бо важать 10 грамів, коли реньський важить 123 гр.

— **Київска „Просьвіта“** дістала дозвіл на виставу в Києві драми Л. Українки «Блакитна Троянда», з призначенем половини чистого збору на пам'ятник Шевченка, а половини на користь київської «Просьвіти». Головну роллю у драмі гратиме Н. Дорошенкова.

— **Морози на Україні.** В Полтавщині настали такі кріпкі морози, що аж щибя у вікнах тріскають. Через те підняла ся ціна опалового дерева і вугля.

— **Цінні старинні документи.** Катеринодарска «Нов. Заря» пише, що д. Доброскоку останніми часами пощастило добути якісь дуже цінні документи з історії Чорномор'я, ще ніким не опубліковані. Катеринодарський гор. голова радить ці документи умістити в Пушкінській бібліотеці, списавши з них копії. Шукуючи історичних матеріалів усяких, д. Доброскоку довело ся стрітити з д-кою Г., у якої і є оті наукові праці її покойного чоловіка що до історії Чорномор'я та ще кілька тисяч усяких книг. Всі ці речі переховують ся в одній з далеких станиць на Кубані. Д-ка Г. згодія подарувати книги Пушкінській бібліотеці в Катеринодарі і гор. голова рішив уже асигнувати д. Доброскоку потрібну суму грошей, щоби він міг поїхати і оглянути ті книги та документи.

— **Земські заходи.** Чернігівський губернський земський економічний комітет у своїй останній черговій сесії постановив, між иншим, ужити таких заходів для поліпшення сільського господарства в Чернігівщині: відкрити при губернській управі спеціальну ентомологічну станцію, завести при управі консультацію в питаннях спожитної кооперації й з особа, кооперативного діловодства, оголосити конкурсу на написане брошури в останнім питанні й уладити в 1909 р. сільсько-господарські курси в Новгород Сіверському.

— **Нові праці для сцени.** Вийшла в Києві драма Вікторена Сарду, «Рідний Край» в перекладі Б. Грінченка. В Галичині вийшла «Рідвянка», сценічний малюнок на 3 дії, Папте леймона Гватюка. Олена Пчілка переробила комедію Сарду «Мадам Сан-жен», назвавши її «Щира душа». Комедія ся печататиметь ся в «Рідному Краю». Д. Перекоти-поле переклав

драму Пшебишевского «Сніг» і передав до редакції «Рідного Краю».

— **Сьвятотатство.** В ночі на вчера закрав ся якийсь злодій до костела Домініканів у Львові і украв золоті та срібні вота і срібну позолочену чашу з кивота, а св. Дари висипав на олтарі. Вартість украдених річей виносить до 2.000 К. Злодій дістав ся до костела вікном на хорах, а виліз там по гзімсах і ринні. Поліція зарядила енергічне слідство.

— **Ще про культуру бавовняника.** Після щасливих проб з культурою бавовняника на одеських та херсонських пробних полях, департамент хліборобства з весни сього року рішив приступити до пробного засіву ранніх сортів американського бавовняника ще в деяких українських губерніях, щоби вияснити, наскільки культура бавовняника можлива на Україні в ширших розмірах і з промисловою метою. Для сього департамент уже виписав 50 пудів красшого селекційного насіння бавовняника найранійших сортів із північних держав Америки.

— **Як ширять тверезість?** До Лондону приїхала оноді звісна в Америці ширителька тверезости, пані Гаррі Націон і розпочала відразу свою роботу. Ідучи трамваем з залізничі, розбила уміщений в середині рекламний образ якоїсь фабрики горівки, а кондукторови заявила, що можна її скажити. Якомусь хлопцеві, що курил папіроса, дала в лице, а кількох панів-курців вибештала. Потім виголосила зі степенів костела огнисту промову за тверезостию. Вечером того дня появила ся на сцені одного з кабаретів, взяваючи до залишена пиянства і куреня тютюну. Однак її бесіду прийнято свистом а бесідницю гнилыми покладками. Завзята антикологістка сховала ся за куліси, де побачила склянку пива в руках одного з робітників. Се її обурило. Вирвала єму з рук склянку і розбила, а робітника виганьбила. Потім зайшла пані Націон до театру і появила ся в антракті на сцені. Її бесіду проти питя горівки прийнято свистом і криком. Нараз на знак мужчини, який стояв перед сценою, она виняла біблію, піднесла руку до гори і прийняла усміхнений вигляд. В тій хвилі згасло в театрі все сьвітло, а фотограф при магнезіювм освітленю зробив з неї фотографічну знимку. — Ся історія пригадує нам подібну подію з перед двайцяти літ на Покутю, де оден з ширителів тверезости, перебраний з золотом вишиваній одіжи являв ся несподівано в корчмі на селі, роздавав кількавайцять полицників поміж пияниць і скоро пезав. Заки пиянці, ошоломлені блеском золота і сьвічками в очах від ударів, прийшли до себе, незнакомий був вже далеко, відїжджаючи своїм візком. Се мало такі наслідки, що багато людей бояло ся ходити до корчми, аби «злий дух» їх не напав.

— **Перша поміч замерзлому чоловікови.** Замерзлого чоловіка треба дуже обережно підіймати з землі, аби случайно не відщипили ся ніс, уха або рука задля крухости тіла. До теплої кімнати не можна єго вносити, бо тим самим вже би єго цілком добило; тоді проуратоване і бесіди не може бути. Мусимо єго покласти в холодній кімнаті на верству снігу. Відтак розтинаємо єму одіж і леговько обережно єго здіймаємо. Під голого кладемо грубу верству соломи і обкладаємо ціле тіло крім уст і носа снігом. І так має лежати доти, доки тіло не відійде, не розмерзне ся, та хорий зможе рухати ся. Як нема снігу, кладемо хорого до зимної води і легонько натираємо або не вкладаємо до води, лишень мацаємо хустки в зимній воді і ними хорого натираємо. Коли хорий приходить до себе й опам'ятує ся, кладемо єго до зимного ліжка і натираємо вовняними сухими хустинами. А потім поволи і в міру розгриваємо воздух в тій кімнаті. Але мусимо уважати, аби те огриване було поступенне, не надто скоре.

— **Де найменша бідних людей і жебранів?** Швеція, Норвегія і Швайцарія то краї, де навіть найбіднійші люди заощаджують собі на стілько, що не стають ся тягаром для своїх громад. Для того в тих краях лиш дуже мало таких бідних, котрі потребують дійсно

якоюсь запомоги. Жебраків там не видно, так як у нас або в Росії на кождім кроці. На Ісландії гостинність тамошних жителів не дає бідним старим людям ходити по жебрах. Там такий звичай, що влади громадські означають, хто з багатших громадян і кілька убогих та як довго має жити. Нечувана на Ісландії річ, щоби хтось з бідними зле обходив ся, або по можности не живив їх у себе. Таке поступоване викликало би обурене і гнів цілої громади. Та й в Япанії число убогих і жебраків дуже мале; там оден убогий припадає на 5000 душ. В япанській столиці, в Токію, є около півтора міліона жителів, а всего лиш яких 200 до 300 справдешних убогих.

Оповідки.

— **Дальший репертуар руского театру в Перемишлі.** (Саля Народного дому. Початок 7 1/2 вечером).

В суботу 30. с. м. «Фавст» опера в 5 діях Гюнода.

В неділю 31. с. м. «Сватане на Гончарівці» народна оперетка в 3 діях Гр. Квітки-Основ'яненка.

— **Із станиціславської епархії.** На конкурсі розписані отсі парохії в речінцем до 10. лютого: Кіцмань і Вжаниця, деканата черновецького, Ямниця і Вовчинець, деканата станиціславського. — Увільнені оо.: Пант. Городецький з III. сотруди. в Чернівцях, Лев Бірецький з парохії в Радівцях, Алексей Карпинський з прив. сотрудицтва в Перерові і Іван Волошин з сотр. в Коломиї, Яр. Марчак з сотрудицтва в Микуличині, Мих. Струмийський з експозит. в Худиківцях, Кость Балицький з сотр. в Обертині, Конст. Карачевський з сотр. в Товмачку, Іван Дольницький з експозитури в Медусі, Іван Галай з сотруди. в Тисьмениці і Юліян Кисілевський з сист. сотр. в Кобаках. — Введені оо.: Квир. Дума яко експозит в Сапогові, Волод. Сінгалевич яко завідатель в Белелуї, Конст. Балицький яко III. сотрудиц в Чернівцях, Пант. Городецький яко завідатель парохії Садагура, Юліян Кисілевський яко прив. сотр. з правом управи в Радівцях, Зенон Дудинський яко завідатель в Дзвинячи, Іван Дольницький яко завідатель в Межигірцях, Мих. Свігурович яко завідатель Гвіздця-міста, Ярослав Марчак яко сист. сотруд. в Переволоці, Виктор Лозинський яко II. сист. сотрудиц в Коломиї, Іван Волошин яко експозит в Худиківцях, Алексей Карпинський яко сист. сотрудиц в Микуличині, Конст. Карачевський яко сотрудиц в Медусі ad Межигірці, Волод. Лушпинський, неопресвитер, яко прив. сотрудиц в Трибухівцях, Волод. Стефанів, неопресвитер яко сист. сотрудиц в Серафимцях і Волод. Рогужинської, неопресвитер, яко сист. сотр. в Кобаках. — Рукоположені в пресвитери отсі укінчені богослови: Григорій Зінко, Ант. Володимир Лушпинський, Володимир Рогужинський, Володимир Стефанів, Климентій Василь Медичкий і Корнель Сильвестер Стрийський. — Приняті до епарх. звязя: Василь Климентій Медичкий, богослов IV. р., Михайло Дольний з львівської архієп. і Филип Голій з львівської архієп. — Відпустку з станиціславської епархії отримав о. Михайло Струмийський, експозит в Худиківцях.

— **3 Самбора.** В четвер дня 4. лютого відбудуть ся в Самборі в домі «Рускої Бесіди» річні загальні збори членів «Товариства рускої Шляхти». Програма: О годині 9. рано відбуде ся служба Божа в самбірській церкві а потім о год. 10 1/2 загальні збори з отсим порядком: 1) Отворене зборів. 2) Звіт уступаючого Виділу. 3) Звіт касовий і уділене абсолюторії. 4) Вибір нового Виділу. 5) Згадка про колишніх руских шляхецких героїв. 6) Вписи в члени Товариства, 7) Внески членів. За Виділ: о. Петро Погорелький, предсідатель. Франц Силерський, секретар.

— **3 Винник.** Читальня «Просвіти» у Винниках уряджує в неділю дня 31. січня 1909 в салі «Дому німецького» на кольовій урочистий обхід ювілею 40-літнього істнованя тов-ва «Просвіта» з такою програмою: 1. Промова.

2. Дві деклямації. 3. Вистава «Наталки Полтавки», оперета в 3 діях Ів. Котляревського, з музикою М. Лисенка. Всі точки програми виконають члени читальні. Супровід музичний обняла львівська музика почтова, котра в перестанках відиграє українські твори. Початок о 7. год. вечером. Ціни м.сць: Місце сидяче 1 К, вступ на салю 60 с. Уряджує обхід Читальня просить, щоби кожда місцевість і кожда читальня в околицях вислала на повиспий обхід своїх делегатів.

— **3 зел зниць.** В «Га еті львівській» оголошує ц. к. Дирекция зеліниць державних у Львові офертину роздачу будови касарні для служби поїздової в стації Сінки в дорозі публичної ліцитації. Оферти належить вносити найдалше до 10. лютого 1909 до 12. год. в полудне. Загальні і подрібні услівя, як і пляни будови можна переглянути в ц. к. Дирекції зеліниць державних у Львові, у відділі для будови і консервації, II поверх, ч. дверий 209, де можна також одержати формулярі на оферти.

Телеграми

в дня 29. січня.

Петербург. Кружляє чутка, що рада міністрів приняла проєкт утвореня окремої губернії холмської в виділених 6 повітів з губернії сідлецької і люблинської.

Медиолян. Дневники доносять, що італійске правительство укріплює фортифікації в Венеції від сторони суші і закладає нові в півн. Італії від сторони Австрії.

Месина. Вчора над раном чути ту було сильне, але коротке землетрясенє. Падає тут зливний дощ.

НА ДІСЛАНЕ

Ем. радник суду кравього

Емакуіл Ярослав Якубічка

отворив

адвокатску канцелярию в ДЕЛЯТИНІ.

Товариство взаїмних обезпеченя

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (Дім власний).

приймає обезпеченя будинків, всяких річій домашних і господарских, збіна і паші против шкід від пожару.

Шкоди ліквідує і виплачує «Дністер» з найбільшою скоростію. Опішка шкід відбуває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив «Дністер» 15.883 відшкодовань в сумі вісім і пів міліона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 вносили п 10 прц.

Банк красвий у Львові і в Чернівцях, Каса оцадності у Львові, Руска Щадниця в Перемишлі приймають полиця «Дністра» при уділюваню позички.

На жите можна обезпечити ся череа «Дністер» в Кранівнім Товаристві.

Агенції «Дністра» находять ся в кождім місті і в многих селах; там, де еще не робить инший агент «Дністра», можуть письменні селяни старати ся о уділене агенції. До тепер заробили агенти 1,142,108 корон провізії.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	К 1,003,364 —
резерви премій	613,720 —
„ спец. на звороти	50,989 —
„ на ріжницю курсів	3,437 —
резерви спеціальної	35,000 —
„ емерит. урядників	218,364 —
инші фонди заосмотреня	40,000 —

Разом сума К 1,964,824 —

Канцелярія отворені для сторін тільки перед полуднем (8—3 год.).

Селяне! покривайте дахи брхохо або дахлівою!

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма

від 16. до 31. січня 1908.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і сьвята 2 представленя о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представленє. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

В львівських книгарнях: ім. Шевченка (Ринок ч. 10) і Ставропигійській (ул. Руска ч. 3) можна отримати

ПРОПОВІДИ

Д-ра Івана Бартошевского,

а то: Недільні (4 К), Празничні I. часть (4 К), Празничні II часть (3 К), Похоронні (4 К), Страстні (1 К 40 с), Науки на місяць май (3 К). — всі ті проповіді можна отримати також у автора (Львів ул. Домса 5) при всяких улекшеннях.

Примічає ся, що згадаві обі части Проповідий Празничних творять два окремі, змістом від себе зовсім ріжнічі ся діла. Науки же на місяць Май (числом 31) можуть служити також яко підручники до проповідий на Богородичні празники. Всіх же проповідий Похоронних єсть 120 на похорони осіб ріжного віку і стану, і подають поучаючі гадки також для звичайних проповідий на неділі і празники. (6—6)

Розклад зелізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиска	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиціславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50
На Підзамче:					
З Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Курович	—	—	12:54	—	8:34
Винник	7:51	—	12:54	3:44	8:34
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиска	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиціславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35
Янова	6:58	9:15	1:35	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15
З Підзамче:					
До Підволочиск	6:35	11:02	2:31	8:08	11:32
Бродів	6:35	11:02	2:31	8:08	—
Курович	—	8:53	—	4:41	—
Винник	5:47	8:53	2:01	4:41	—

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділі означені †.

